

Улану

Улану

- Улы заттарды ішіп қойып, уланып өлу жағдайлары балалардың арасында көп кездеседі. Балаларыңызды мұндай қасіреттен алдын-ала сақтандыру үшін мынандай қауіпсіздік шараларын жасаңыздар:
- Керосин, бензин және басқа да у атаулының барлығын және улы сұйық заттарды ешуақытта кока-коладан, алкогольсіз ішімдіктерден босаған шишаларға құйып сақтаушы болмаңыз. Себебі оны балалар сусын шығар деп ішіп қоюы мүмкін.

Барынша сақ болатын кең таралған улар

- Егеуқұйрыққа қарсы қолданылатын у;
- ДДТ уы, линдан, қойды тоғытуда қолданылатын ерітінділер және басқа да инсектицидтер мен өсімдік улары;
- Дәрілердің көп дозасын қабылдау да қауіпті, әсіресе құрамында темір қосындысы бар дәрілер;
- Йод езіндісі;
- Хлорлы әк;
- Сигареттер;
- Каучуктен немесе ағаштан алынатын спирт;

Барынша сақ болатын кең таралған улар

- Улы жапырақтар, тұқымдар, жидектер мен саңырауқұлақтар;
- Үпілмәлік (касторка) дәнектері
- Сіріңке;
- Керосин;
- Бояуларды ерітетін сұйықтар;
- Бензин Бензин, газолин, тұтатқыш қоспалар;
- Сілтілі немесе каустикалық сода
- Көп мөлшердегі тұз да жас балалар мен нәрестелер өмірі үшін қауіпті
- Бұзылған тағам

Уланған кезде көрсетілетін алғашқы көмек

- Егер уланды деп күдіктенсеңіз, дереу мыналарды жасаңыз:
- егер жас сәби ұйықтамай, тынышы кетсе, оны құстырып тастаңыз. тамағына сұқ саусағыңызды салыңыз немесе бір ас қасық ипекак сиропын, артынан бір стакан су ішкізіңіз, әйтпесе оған иіс сабын мен ас тұзы қосылған су ішкізіңіз (бір кесе суға 6 шай қасық тұз қосыңыз).
- егер қол астыңызда активтенген көмір езілген бір кесе су болса, соны беріңіз, ересек адамға бұл микстурадан 2 стакан ішкізіңіз.

Алдын-ала сақтандыр

- Керосин, бензин не күшті қышқыл, ащы, зәрлі заттарды (сілтілерді) ішіп қойған адамды және есінен танып жатқан адамды зорлап құстырушы болмаңыз: егер оның тынымы кетіп сабырсыздана бастаса, оған ішіндегі улы еріту үшін көбірек су, не сүт беріңіз (жас балаға әрбір 15 минут сайын бір стақаннан су беріп отыру керек). Зардап

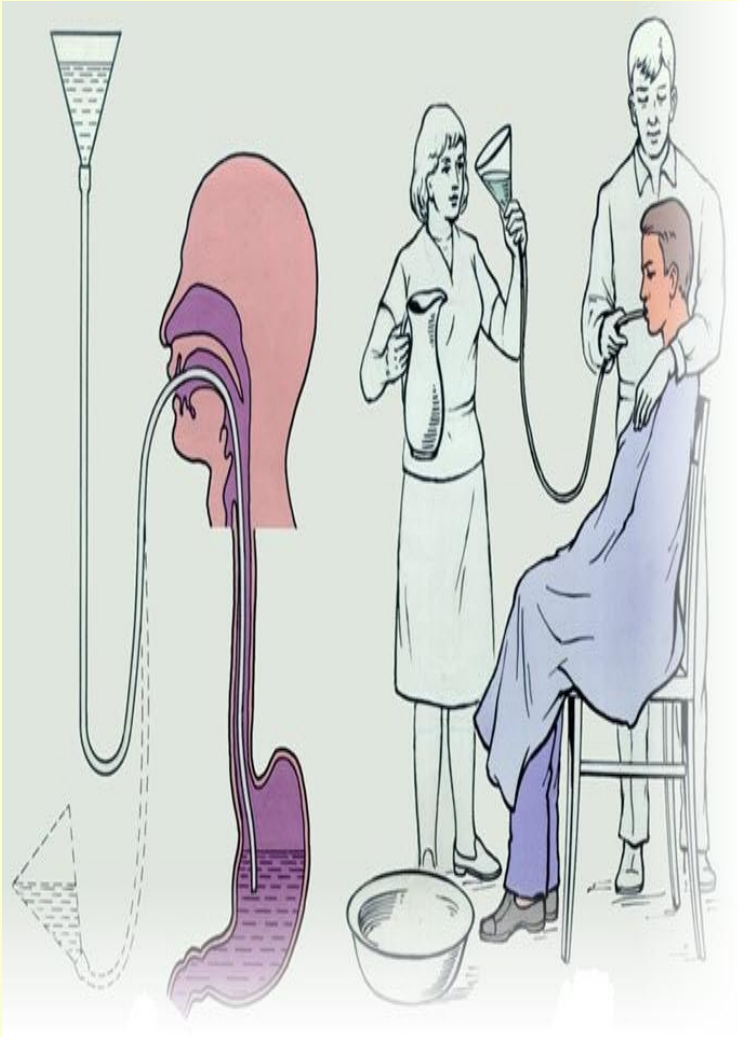
дам егер тоңып түршігіп жатса, үстіне быңыз, бірақ оны тым ыстықтатып маңыз. Ауыр халде жатса, онда оған ік білікті көмек ұйымдастыру н ойластырыңыз.

- **Тамақтан улану.**Сапасыз (инфекцияланған) мал өнімдерінен жасалған тағамдарды қабылдаған кезде (ет, балық, шұжық өнімдері, ет және балық консервілері, сүт пен одан жасалған тағамдары – крем, балмұздақ және т.б.) улану пайда болады. Улануды осы тағамдардағы микробтар мен олардың тіршілік өнімдері токсиндер туғызады. Ет пен балық хайуанаттардың тірі кезінде улы болу мүмкін, және тамақ өнімдерін дұрыс сақтамаудан пайда болады.

- **Алғашқы көмек** – асқазанды әлсіз сода ерітіндісімен, марганец қышқыл калиймен шаю, айдағыш тазартқыш клизма беру көп ыстық су ішкізу.

- Жедел улану кезінде:
Жалпы улану белгілері;
Токсикалық гепатит,
нефрит, бронх демікпесінің
клиникасы;
Қосымша зерттеу әдістерін
қолданған кезде: ЭТЖ
жоғарлауы, лейкопения,
салыстырмалы
лейкоцитоз, протеинурия.

- Созылмалы улану кезінде: ауру ақырындап басталады. Клиникасында келесі синдромдарды ажыратамыз: астеновегетативті, полиневротикалық, жүрек – тамыр, бүйректік.
- Емі: жедел интоксикация кезінде:
 - Зақымдалған ошақтан шығару;
 - 2 % натрии гидрокарбонаты немесе натрии хлоридінің изотоникалық ертіндісімен жуу арқылы, теріні және шырышты қабатты тазартамыз.
 - Симптомды ем.
- Созылмалы интоксикация кезінде:
 - Симптомды ем;
 - Диспансерлік бақылау;
 - Санаторлық- курорттық ем.

- Тұрмыста кеңінен қолданылатын заттардан мысалы, 80%-дық сірке қышқылының ерітіндісінен, дәнекерлеуші қышқылда болатын тұз қышқылынан, ваннаны тазалауға арналған сұйықтықтан, тот дақтарын кетіруге арналған заттардың құрамына кіретін карбол, қымыздық қышқылдарынан адамның қатты улануы мүмкін. Күйдіргіш сілтілердің ішінен каустикалық сода, мүсәтір спирті (аммиактың судағы ерітіндісі), күйдіргіш калий (калий гидро тотығы), ізбіс өте қауіпті деп есептеледі.

Шырышты қабықтың куюінен ісіну пайда болып, ұлғаяды, ауыздан сілекей ауамен бірге тыныс жолдарына түсіп, тынысты тарылтып, тұншықтыруы мүмкін. Іш ауырады, қан аралас құсық пайда болады, нәжістің құрамында қан болады, адам қатты шөлдей бастайды.

- Кейбір қышқылдар, мысалы сірке қышқылы, қанға сіңіп, қанның қызыл түйіршіктерін, яғни эритроциттерді бұзады. Соның салдарынан оттегі тасымалдаушы гемоглобин құриды. Бүйрек қызметінде де өзгеріс байқалады, оның жеткіліксіздігі дамиды. Қымыздық қышқылынан да осындай өзгерістер, яғни бүйрек қызметінің жедел ағымды жеткіліксіздігі пайда болады да, қымыздық қышқылының ерімейтін тұздары түзеледі, ал олар бүйректің өзекшелерін бітеп тастайды. Осылайша, организмнің улануы күшейген үстіне күшейе түседі.

СРЕДСТВА ПЕРВОЙ ПОМОЩИ

КИСЛОТЫ

ЩЕЛОЧИ

СОДА

МОЛОКО

УКСУСНАЯ

ЛИМОН

ВОДА

- Егер зардап шегуші есін білмесе, оны басы жанына бұрылып жататындай етіп жатқызыңыз. Бұл асқазандағы заттың тыныс алу жолдарына түсуінің алдын алады. Тілі түсіп кетіп, діріл, құрысу пайда болғанда, жақтары сіресіп, қалыпты тыныс алуға кедергі жасағанда зардап шегушінің басын абайлап шалқайтып қойыңыз. Оның төменгі жақ сүйектерін ол мұрыны арқылы дем ала алуы үшін алға және жоғары қарай қозғаңыз.

- **Хлордың органикалық қосындыларын** ауыл шаруашылығында инсектофунгицид түрінде қолданады. Олар кеңінен тараған және жалпы улылық әсері бар. Аэрозол, дүст, эмульсия және ерітінді түрінде қолданады.
- Көбінесе хлориндан, гептахлор, хлортен, полихлоркамфен, гексахлорбензолдың тәжірибелік маңызы зор.
- Қасиеті:
- Органикалық қосындыларда, әсіресе майда жақсы ериді, суда жаман ериді;
- Кумулятивті қасиеті бар. Ортада ұзақ уақыт сақталынады;
- Ыстыққа төзімді;
- Адам ағзасына тыныс ағзалары арқылы, асқорту жолдары арқылы және зақымдалмаған тері арқылы түседі.
- Ағзадан бүйрек, асқазан ішек жолдары және сүт безі арқылы шығарылады.

Газбен улану

- Тұрмысымызды анағұрлым жеңілдетіп жүрген осы затқа арнайы күтім мен ұқыптылық қажет. Сондықтан, газды дұрыс пайдалану жөніндегі төменгі кеңестерге назар аударыңыз!
- **Газдың сыртқа шығуының негізгі себептері:**
- жалғастырушы түтіктердің ақаулары;
- түтіктің редуктормен және газ құрал – жабдығымен нығыздап жалғанбауы;
- бұрандалы жалғастырушылардың нығыз еместігі;
- майлайтын жабдықтардың нығыздап қатайтуындағы шүмектердің жалғастырушы сабақтарының тығыз еместігі;
- оттыққа сұйықтың құйылуы немесе жел өшіргенде газдың шығуы;
- оттықты дұрыс тұтандырмау болуы мүмкін.

Иісті газбен улану белгілері:

- -бұлшық ет әлсіздігі пайда болады
- бас айналады
- кұлақта шу естіледі
- жүрек айниды
- лоқсу пайда болады
- кей жағдайларда ұйқы келеді, кейде керісінше қысқа мерзімдік қозғалыс, қозғалыстың бұзылуы пайда болады
- адам сандырақтайды
- галлюцинация пайда болады
- естен танады
- діріл, сіңір тартылу байқалады

Назарларыңызға

рахмет!